

Hvad er kravene til genbrugte og genanvendte byggematerialer?

Genbrugte og genanvendte byggematerialer er i vid udstrækning underlagt de samme krav til egenskaber og dokumentation som nye byggematerialer.

Når du som bygherre, rådgiver eller entreprenør vil indbygge genbrugte og genanvendte materialer i et byggeri, er det vigtigt at kende de lovgivningsmæssige krav, som de pågældende materialer vil blive mødt med. Lovgivningen omfatter både affaldslovgivning og byggelovgivning.

I byggelovgivningen findes kravene særligt i:

- Byggevarereforordningen, som stiller krav om CE-mærkning af byggevarer, der er omfattet af en harmoniseret standard.
- Bygningsreglementet, som stiller administrative og funktionsbaserede tekniske krav til bygninger.

I affaldslovgivningen findes kravene særligt i:

- Affaldsbekendtgørelsen, som fastsætter regler for sortering af bygge- og anlægsaffald og kortlægning af bygninger.

Hvilken lovgivning gælder ved genbrug eller genanvendelse?

Genbrug er, når en gammel byggevarer anvendes igen direkte til samme formål uden forarbejdning eller ved mindre forarbejdning i form af fx reparation, vask og rensning. Om der sker forarbejdning eller ej afgør, hvilken lovgivning der skal følges:

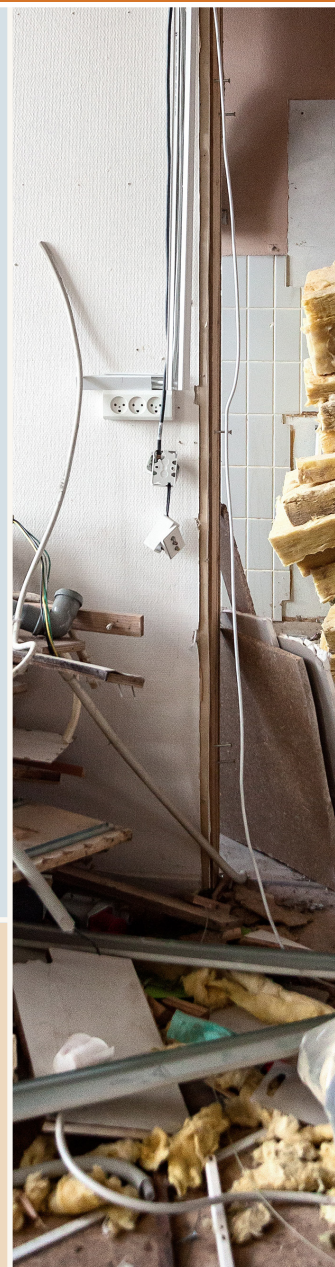
Genbrug med eller uden forarbejdning?

- Byggevarer, der kan **genbruges direkte uden forarbejdning**
 - er ikke affald
 - er ikke omfattet af affaldslovgivningen
 - er omfattet af byggelovgivningen
- Byggevarer, der kan **genbruges efter en mindre forarbejdning**
 - skal forberedes til genbrug
 - er omfattet af affaldslovgivningen, når de forberedes til genbrug
 - er omfattet af byggelovgivningen, når de sættes på markedet og indgår i byggeri

Genanvendelse er, når affaldsmaterialer bliver forarbejdet og derefter indgår i produktion af nye byggevarer eller byggematerialer.

- affaldsmaterialer er omfattet af affaldslovgivningen, når affaldet bliver produceret og forarbejdet
- byggevarer er omfattet af byggelovgivningen, når de sættes på markedet og indgår i byggeri

CE-mærkning eller ej?

Her er en række tommelfingerregler for, om et genbrugt eller genanvendt produkt på nuværende tidspunkt skal CE-mærkes eller ej:

Hvis en genbrugsbyggevarer i første omgang blev sat på markedet, før reglerne om CE-mærkning trådte i kraft, er der ikke krav om CE-mærkning.

Hvis der udarbejdes en ETA for genbrugsbyggevareren, skal den CE-mærkes. Det er dog frivilligt at udarbejde en ETA.

Hvis affaldsmaterialer bliver genanvendt, dvs. forarbejdet om til nye produkter, som er omfattet af en harmoniseret standard, skal det nye produkt CE-mærkes.

Hvilken type dokumentation findes?

En central form for dokumentation er en deklaration af ydeevner. Denne type dokumentation findes for CE-mærkede byggevarer.

En anden type dokumentation er Eurocodes, der er fælles europæiske beregningsregler, som Bygningsreglementet henviser til. Disse anvendes til dimensionering af bærende konstruktioner og sikrer, at konstruktioner under alle forhold har den ønskede bæreevne, stabilitet og sikkerhed.

Endelig kan en byggevarers egenskaber dokumenteres med en MK-godkendelse, selvom Bygningsreglementet ikke længere henviser hertil.

Vejen til mere information

På byggevarerinfo.dk kan du finde mere information og vejledning om kravene til byggevarer, CE-mærkning og Bygningsreglementet. Læs også mere på vcob.dk under menupunktet genanvendelse.

Er der krav om CE-mærkning for genbrugte byggevarer?

Om genbrugte byggevarer i dag skal leve op til krav om CE-mærkning, står ikke entydigt klart. Europa-Kommissionen har dog erkendt, at genbrugte og genanvendte byggevarer skal kunne CE-mærkes, og der forventes mere information i nær fremtid.

Genbrugte byggematerialer passer i dag typisk ikke ind i det eksisterende system for CE-mærkning, da standarderne tager udgangspunkt i produktion af nye byggematerialer. Men en producent af genbrugte byggematerialer kan søge om at få udstedt en frivillig ETA, som byggevareren kan CE-mærkes med.

ETA står for European Technical Assessment.

Den beskriver produktets egenskaber og er særligt relevant for produkter, der er komplekse eller innovative. ETA-Danmark kan hjælpe med indledende vurderinger og med at udarbejde en ETA.

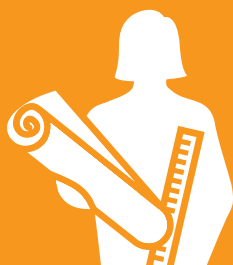
Ved hjælp af CE-mærket er det muligt for producenterne at give oplysninger om produktet på et fælles sprog, som kan forstås på tværs af landegrænser. Det er vigtigt at pointere, at et CE-mærke IKKE er et kvalitetsstempel eller en godkendelse, og det derfor er op til den, der skal anvende produktet at vurdere, om de deklarerede egenskaber for produktet lever op til krav til byggeriet i Bygningsreglementet.

Krav til bygherrer

Bygherren har ansvar for, at der forligger tilstrækkelig dokumentation for byggevarernes egenskaber. Ønsker du at anvende ældre genbrugte byggevarer, hvor det ikke umiddelbart er muligt at dokumentere, at Bygningsreglementets krav overholdes, skal du som bygherre søge om dispensation hos kommunen.

Krav til rådgivere

Som rådgiver bør du rådgive bygherren om, hvilke type dokumentation bygherren skal efterspørge for at leve op til Bygningsreglementet og Byggevareforordningen.

Krav til entreprenører

Som entreprenør skal du være opmærksom på reglerne, hvis du vil videresælge gamle materialer til direkte genbrug fra en nedrivning. Her vil der ikke være tale om affald, og materialerne vil derfor være omfattet af reglerne for byggevarer i Bygningsreglementet og Byggevareforordningen.

Krav til oparbejdningsvirksomheder

Oparbejder du gamle byggematerialer og sammensætter dem på nye måder for at skabe nye løsninger, som du efterfølgende markedsfører under dit navn eller mærke, kan det være, at du herved bliver til fabrikant i Byggevareforordningens forstand. Det betyder, at du skal følge reglerne i Bygningsreglementet og Byggevareforordningen.

Krav til kommunale myndigheder

Kommunen som byggemyndighed har opgaven at afgøre, om der i et konkret byggeri kan gives dispensation til at anvende byggevarer, på baggrund af alternativ dokumentation for, at byggevarer lever op til de gældende bestemmelser i Bygningsreglementet – fx genbrugte og genanvendte varer.

Kontakt VCØB, hvis du har spørgsmål om cirkulær økonomi i byggeriet eller byggeaffald.